

**НАУКОВИЙ ВИСНОВОК
У КРИМІНАЛЬНІЙ СПРАВІ ЩОДО
Т.Д. КМІТОВИЧ, ЗАСУДЖЕНОЇ ЗА Ч. 1 СТ. 115 КК УКРАЇНИ,
НА ВИКОНАННЯ УХВАЛИ СУДДІ ВЕРХОВНОГО СУДУ УКРАЇНИ Т.В.
ГОШОВСЬКОЇ ВІД 13 БЕРЕЗНЯ 2014 РОКУ¹**

Ознайомлення з наданими матеріалами дозволяє висловити такі міркування.

Із заяви захисника Т.Д. Кмітович про перегляд ухвали колегії суддів Судової палати у кримінальних справах Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ (далі – ВССУ) від 1 жовтня 2013 року випливає, що вчинений Т.Д. Кмітович злочин (просте убивство) є подібним до злочинів, вчинених іншими особами (привілейоване вбивство), у справах яких суд по-іншому застосував норми кримінального закону (ухвали ВССУ від 30 жовтня 2012 року та 11 серпня 2011 року). На думку захисника, суд, на відміну від постановлених у зазначених справах рішеннях, неправильно застосував кримінально-правові норми, кваліфікувавши вчинене Т.Д. Кмітович за ч. 1 ст. 115 КК України, в той час, як мав би кваліфікувати їх за ст. 116 КК України.

Із рішень Гайсинського районного суду Вінницької області від 8 лютого 2012 року та Апеляційного суду Вінницької області від 13 березня 2013 року, законність і обґрунтованість яких згодом було підтверджено згаданою вище ухвалою ВССУ від 1 жовтня 2013 року, випливає, що засуджена Т.Д. Кмітович була визнана винуватою у вчиненні умисного вбивства Є.С. Дімітрова під час сварки з ним.

Ознайомлення з фактичними обставинами скоєного злочину, які знайшли відображення у наданих процесуальних документах, дозволяє стверджувати, що Т.Д. Кмітович визнала свою вину у нанесенні ножем удару Є.С. Дімітрову в ліву половину грудної клітки, від чого останній помер на місці. Проте, на переконання засудженої, вона зробила це, перебуваючи в стані сильного

---

¹ Висновок підготовлено спільно з Є.О. Письменським.

душевного хвилювання, яке було викликане, серед іншого, систематичним знуцанням з боку потерпілого.

На підставі проведеної судово-психолого-психіатричної експертизи та показань експертів, допитаних під час судового розслідування, суд спростував зазначену позицію. Так, було доведено, що Т.Д. Кмітович не перебувала в стані класичного фізіологічного афекту, а також, що до неї з боку потерпілого не здійснювалось протизаконне насильство та систематичне знуцання.

Виходячи із зазначених висновків суду, перейдемо до порівняння суспільно небезпечного діяння, вчиненого Т.Д. Кмітович, з казусами, на які вказує її захисник.

Так, у справі згідно з ухвалою ВССУ від 30 жовтня 2012 року дії засудженої були кваліфіковані за ст. 116 КК України, оскільки, як встановив суд, вона вчинила вбивство, перебуваючи в афективному стані, що не поступався за своєю природою фізіологічному афекту. При цьому такий стан був викликаний протизаконним насильством і тяжкими образами з боку потерпілого.

Так само у справі згідно з ухвалою ВССУ від 11 серпня 2011 року суд установив наявність у особи, яка вчинила вбивство, стану сильного душевного хвилювання та систематичні знуцання, які його викликали.

Зі сказаного випливає висновок про відсутність подібності суспільно небезпечних діянь, що розглядаються. У справі Т.Д. Кмітович, на відміну від порівнюваних, як вже зазначалось, не доведено наявності стану фізіологічного афекту та протизаконного насильства (систематичного знуцання), що мало (з погляду кваліфікації вчиненого за ст. 116 КК України) його викликати.

Разом з тим варто вказати на певну суперечливість окремих обставин справи щодо Т.Д. Кмітович. По-перше, звертають на себе увагу показання судового експерта-психолога Л.В. Запорожцевої, котра зазначила, що емоційний стан, у якому знаходилась Т.Д. Кмітович, міг значно обмежити її здатність усвідомлювати свої дії і керувати ними. При цьому, за твердженням науковців, які спеціально займаються відповідною проблематикою, стан

сильного душевного хвилювання якраз і має місце, якщо «внаслідок перебування в ньому значною мірою обмежується здатність особи усвідомлювати свої дії або бездіяльність та (або) керувати ними»². По-друге, суд, описуючи у вирокі обставини скоєного злочину, зазначив, що потерпілий під час сварки з Т.Д. Кмітович та її матір'ю А.П. Кмітович викрикував на адресу останньої образливі слова, лаявся, штовхався тощо. Зазначені дії, на переконання фахівців із кримінального права, можуть бути оцінені як тяжка образа, оскільки вони становлять собою зневажливі висловлювання на адресу особи, близької Т.Д. Кмітович. Так, доктринальне розуміння тяжкої образи охоплює цинічні зневажливі вислови, нецензурну лайку чи висловлювання принизливих характеристик на адресу потерпілого або близьких йому осіб³.

Якщо взяти до уваги дві зазначені обставини, вочевидь, є підстави зробити висновок про подібність суспільно небезпечних діянь, вчинених, з одного боку, Т.Д. Кмітович, та, з іншого, особами, щодо яких були винесені ухвали ВССУ від 30 жовтня 2012 року та 11 серпня 2011 року.

---

² Авраменко О.В. Стан сильного душевного хвилювання: кримінально-правові та психологічні аспекти : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.08 / Авраменко Олексій Володимирович. – Львів, 2008. – С. 191.

³ Див.: Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / за ред. М.І. Мельника, М.І. Хавронюка. – [9-те вид., переробл. та доповн.] – К. : Юридична думка, 2012. – С. 296 – 297.